

Lan Huệ Một Thời

Phương đã đi khỏi Sài Gòn từ hai tháng nay. Những người bạn nàng nói là nàng đi buôn hàng từ Kampuchia, nhưng ông Thiện hiểu rằng nàng đi vì mục đích khác. Không được tin tức gì về nàng, ông chỉ đoán là nàng đã gặp một trở ngại gì đó trên đường đi. Nhưng chiều nay, khi được tin nàng đã qua đời, ông bàng hoàng sửng sốt. Sự thực bi thảm đã vượt quá xa mức dự tưởng của ông. Chiếc ghe của nàng đã bị chặn lại khi vào cận bờ biển Thái Lan, đàn bà thì bị hiếp, tàu thì bị đục

thủng, chỉ có chừng mười người đàn ông khỏe mạnh là đã bơi thoát được vào bờ để viết thư về nhà báo hung tin. Những người khác, trong đó có Phương, bần bật tin thư.

Một cô gái mới 19 tuổi mơn mớn, sắc chẳng kém người, tài cang nổi bật, vui vẻ đảm đang, nụ cười tươi tắn, ai ngờ lại phải kết thúc cuộc đời mình tức tuổi oan khiên đến thế sao?

Ông Thiện không biết nhiều về nàng. Ông chỉ gặp nàng một lần tại một buổi kỷ niệm sinh nhật nơi một người bạn

chung của hai người, và một lần nữa khi nàng đo áo để may cho ông. Ông lớn tuổi hơn nàng nhiều, có thiện cảm và quý nàng về nhiều phương diện, nhưng không thấy tiện giao du thân mật. Cuộc đời ông đã trôi giạt bồng bềnh như một loài rong biển, và không có lợi gì trong việc kéo thêm một người nữa vào trạng thái bấp bênh đã kéo dài từ nhiều năm tháng nay của ông. Phương thì hình như cũng có ít nhiều thiện cảm với ông, nhưng vì vẫn còn giữ đầy đủ tính chất của một cô gái Đông Phương cổ điển, nên nàng chỉ tỏ thái độ một cách rất gián tiếp và kín đáo, qua vài lời gợi ý nhẹ nhàng với người bạn chung của hai người. Nàng cũng đã có những bạn trai khác, cả những người dự định xây dựng lâu dài với nàng. Thế nhưng trong tình hình đầy rẫy bất trắc và đổi thay mau chóng của cuộc sống hôm nay, cuối cùng những liên hệ tình cảm đó cũng không dẫn đến đâu, và sửa soạn bước vào thời kỳ gay go của tuổi "trung niên", hẳn là nàng bắt đầu lo sợ và buồn tủi cho số phận long đong. Đàn ông hình như biến đâu mất cả, số rất ít còn lại thì đều lì lợ chai đá như ông Thiện nhìn khắp xung quanh chỉ thấy một đám con nít mới vào đời, ngây ngô khờ khạo và không có lấy một tương lai sáng sủa nào mở ra trước mắt. Ngày lại ngày trôi qua, nàng cứ phải sống cô đơn như một cái bóng trong một gia đình ở đó mỗi người là một ốc đảo, hầu hạ mẹ già và một lũ em trai mà mức độ vô tích sự chỉ ngang bằng với tình

thần vô trách nhiệm. Sáng đi chợ nấu cơm, chiều may quần áo kiếm thêm tiền, tối vận truyền hình ngó xem cho đến hết chương trình vô vị, rồi khuya đêm nằm một mình trên giường đếm thời khắc lững lững trôi qua. Cuộc đời phí hoài như thế có thể kéo dài cho đến bao giờ. 10 năm. 20 năm.

Vậy là nàng quyết định phải ra đi, hy vọng tìm được sự thay đổi nếp sống buồn tẻ thăm thương nơi một chân trời khác. Nàng đã gọi ý rủ ông Thiện cùng đi, nhưng vì kín đáo quá nên ông không hề biết, cho đến sau khi được tin nàng đã từ giã cõi đời.

Không ai ngờ rằng sự thay đổi môi trường của nàng lại có thể triệt để và bi thảm đến thế. Nàng đã biến mất khỏi cuộc đời, như một chiếc lá úa tàn phai, cuốn chìm theo cơn gió lốc tàn ác của đại dương, trên mình hằn sâu những vết thương ô nhục của một bầy lang sói, ở cái độ tuổi mà cuộc đời lẽ ra đã phải tràn đầy hạnh phúc, với một gia đình êm ấm, với bầy con bé nhỏ bi bô.

Phương ơi, không hiểu sao khi nghe tin về em mà tôi lại buồn đến thế. Sự ra đi của em như khơi sâu thêm niềm đau day dứt trong tâm hồn tôi, cho tôi thấy rõ hơn sự bất lực của chính mình và của cuộc đời trước tấn bi kịch quá lớn lao mà bao nhiêu người chúng ta còn phải đang gánh chịu. Chiến tranh, trong cái hỗn loạn và tàn khốc của nó, tôi có cảm tưởng nhiều khi lại dễ chịu đựng hơn cái nỗi đoạn trường hậu chiến này. Tôi

không thể nói em không có lý khi quyết định hành động theo phương cách của em. Tôi biết rằng tôi chẳng có thể làm được một chút gì để giảm nhẹ được nỗi cô đơn vây bủa quanh em từ bao nhiêu năm tháng. Tôi không yêu em như một người tình, chắc em cũng biết. Và khi em ở gần bên, khi chúng ta còn có thể gặp nhau để chia sẻ với nhau những tâm tình như những người bạn, thì tôi đã không bao giờ đến với em, an ủi em được một câu. Nhiều khi tôi vô tâm đến độ không còn ý thức được ngay cả sự hiện diện của em nữa. Thế nhưng khi em ra đi, không hiểu sao tôi lại cảm thấy sâu sắc hơn sự vắng mặt của em, và thấm thía hơn cái thái độ hững hờ đáng trách của mình. Tôi đã thực sự quan tâm theo dõi tin tức của em, và thầm mong em sẽ đạt được mục đích của mình, tuy rằng sự đạt được mục đích đó cũng chỉ là sự bắt đầu bước vào một thời kỳ khác, có thể còn cam go bi đát hơn cho hạnh phúc của em. Lâu ngày không nghe được tin tức gì mới, tôi đã tưởng em nằm đâu đó trong một góc kẹt của cuộc đời, để chờ ngày trở về với bạn bè thân thuộc. Thật không ngờ em đã ra đi mãi mãi, để rồi chỉ ít tháng nữa thôi, hình ảnh em sẽ bước ra khỏi tâm thức của mọi người, chỉ còn là cái bóng mờ nhạt không ai còn nhắc nhở tới nữa. Cuộc đời có thể buồn đến thế sao?

*Thiên địa phong trần
Hồng nhan đa truân*

Chúng tôi, những người còn lại, chưa chắc gì đã sung

sướng hơn em đâu. Chúng tôi cũng sẽ vẫn phải ngụp lặn trong vùng mây của bế tắc. Nếu chưa ra đi, nếu trở lại đây, em cũng sẽ lại chỉ bước một lần nữa vào cái vùng lầy cùng với chúng tôi. Không có vấn đề gì được giải quyết cả. Tôi cũng vẫn sẽ không giúp gì được em, chúng ta cũng vẫn sẽ xa cách, lỗi vẫn là do tôi. Thế nhưng làm sao tôi vẫn thấy nó còn đỡ bi thương hơn cái kết thúc đột ngột và oan nghiệt mà em đã phải nhận lấy nơi một góc biển chân trời xa xôi và thù địch, nơi con người chẳng còn lại chút thiện tâm. Trước em, đã biết bao nhiêu con người của chúng ta trải qua cảnh đó, và sau em, sẽ còn bao nhiêu người nữa. Ôi, cứ nghĩ như thế mà rợn cả người, mà se sắt cả con tim.

Ngày mai, tôi sẽ đến để phúng điếu nơi nhà em, để đốt lên một nén hương chân thành nguyện cầu cho em sớm tìm thấy được an vui nơi một góc trời phiêu bồng nào đó mà em lựa chọn. Nhưng ngay bây giờ đây tôi vẫn cứ muốn đốt lên một nén hương trong tâm tưởng cho riêng em, để chia sẻ với em niềm đau của một kiếp người, của một cô gái thanh xuân trót sinh ra và lớn lên trong một vùng đất chưa từng bao giờ được hưởng niềm vui trọn vẹn, trong một thế hệ bị dập vùi giữa cơn đau vật vã của thời đại, sau biết bao nhiêu hy sinh tưởng chừng không tài nào đo đếm nổi của những người đi trước chúng ta. Hồn em nếu có linh thiêng thì xin độ trì cho những người còn sống can đảm bước tới chông gai. Xin hãy vì những